

ZNAČAJ SEKTORA MSPP ZA PRIVREDNI RAZVOJ REPUBLIKE SRBIJE

THE IMPORTANCE OF THE SME SECTOR FOR THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Silvana Ilić²³
Anđelija Radonjić²⁴
Nenad Andrić²⁵

DOI: <https://doi.org/10.31410/EMAN.2018.75>

Rezime: Sektor malih i srednjih preduzeća i preduzetnika predstavlja najefikasniji segment privreda u gotovo svim zemljama sveta. Njihova uloga posebno je značajna u zemljama u tranziciji koje se suočavaju sa problemima visoke nezaposlenosti, niskog stepena privredne aktivnosti, nedovoljne konkurentnosti i nedostatka investicija.

U Srbiji MSPP raspoređena su u brojnim sektorima i granama nacionalne ekonomije i zauzimaju veoma značajnu ulogu u ekonomskom razvoju i predstavljaju važan faktor u procesu približavanja srpske privrede razvijenim tržišnim ekonomijama. Ovaj sektor je jako bitan faktor u procesu približavanja i integracije srpske ekonomije u EU.

Ključne reči: Mala i srednja preduzeća i preduzetnici, privredni razvoj, investicije

Abstract: The sector of small and medium-sized enterprises and entrepreneurs is the most efficient economy segment in almost every country. Their role is especially important in the transition countries which face the problems of high unemployment rate, low level of economic activity, insufficient competitiveness and lack of investments.

In Serbia, SMEs and entrepreneurs are allocated in numerous sectors and areas of national the economy and they play a very important role in the economic development and represent an important factor in the process of approaching the Serbian economy to the developed market economies. This sector is an extremely important factor in the process of approaching and integration of the Serbian economy in the EU.

Key words: Small and medium-sized enterprises and entrepreneurs, economic development, investments

---

1. UVOD

Mala i srednja preduzeća imaju dugu istoriju, a najveću ekspanziju doživljavaju u novije vreme. Ona su postala sve više konkurentna velikim preduzećima, a uspešno se uključuju i u savremenu globalizaciju poslovanja. Na osnovu različitih pokazatelja, mala i srednja preduzeća su postala najtemeljniji izvor privrednog rasta i povećanja broja radnih mesta, što dovodi do smanjenja nezaposlenosti.

---

²³ Fakultet za menadžment Zaječar, Park šuma Kraljevica bb, Srbija

²⁴ Fakultet za menadžment Zaječar, Park šuma Kraljevica bb, Srbija

²⁵ student master studija, Fakultet za menadžment Zaječar, Srbija

---

Sektoru MSPP u našoj zemlji se posebna pažnja posvećuje poslednjih dvadesetak godina. U Srbiji, sektor MSPP je značajno doprineo privrednom rastu ostvarenom u periodu od političkih promena 2000. godine do pojave preliivanja efekata svetske finansijske krize 2008. godine. U tom periodu, ostvaren je dinamičan rast zaposlenosti, bruto dodate vrednosti i izvoza. Podsticanje razvoja ovog sektora je definisano kao jedan od prioriternih ciljeva ekonomske politike Srbije.

Silvana Ilic rođena je 1967.godine u Zaječaru. Od oktobra 2001. godine zaposlena na Fakultetu za menadžment u Zaječaru. Redovni profesor za užu naučnu oblast Ekonomske nauke. Oblast interesovanja i rada: ekonomija, investicije, energetika. 2013-2016 član Odbora za društvene delatnosti Skupštine grada Zaječara.

Komparativna analiza razvijenosti sektora malih i srednjih preduzeća i preduzetnika u Srbiji i u zemljama EU, pokazuje da je prema učešću u broju preduzeća i zaposlenosti, kao i prema ostvarenom prometu i BDP, sektor MSPP Srbije je na nivou proseka EU. Međutim, veliko je zaostajanje sektora MSPP u odnosu na prosek EU ako se posmatraju promet po zaposlenom, BDP po zaposlenom i profit po zaposlenom.

2.SPECIFIČNOSTI MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA

Mala preduzeća postoje u skoro svim privrednim oblastima i delatnostima. Ova preduzeća imaju mali obim poslovanja, mali uloženi kapital i mali broj zaposlenih radnika. Mala preduzeća, po pravilu osniva pojedinac, preduzetnik koji je istovremeno vlasnik i menadžer preduzeća. Malo preduzeće karakteriše relativno nizak stepen specijalizacije poslova, upravljačkih i poslovnih funkcija.

Najveći broj malih preduzeća osniva se i posluje u oblasti maloprodaje, velikoprodaje i sektoru usluga. Visok stepen tržišne fleksibilnosti i niski fiksni troškovi predstavljaju značajnu karakteristiku i komparativnu prednost malih preduzeća. Ona su izvor inovacija i kao takva doprinose bržem razvoju privrede. U tim preduzećima dolazi do izražaja preduzetnička inicijativa, profitabilnost kretanja kapitala, inovativnost i kreativnost. [1]

Sektor malih preduzeća dobija poseban značaj u zemljama koje ostvaruju ubrzani tehnološki razvoj, jer se preko malih preduzeća lakše prenosi savremena tehnologija. Mala preduzeća imaju izuzetno značajnu ulogu u lokalnom i regionalnom razvoju jedne zemlje. Ona su često glavni izvor nove zaposlenosti i inovativnosti. Mala preduzeća mogu imati i značajnu ulogu u spoljnoj trgovini jedne zemlje, kao kooperanti velikih multinacionalnih preduzeća i kompanija.

Jedan od najvećih problema malih preduzeća je nedostatak kapitala. Upravo iz tog razloga veliki broj novoosnovanih preduzeća ne preživi duže od četiri godine. Jedan od uzroka brzog prestanka rada malih preduzeća je i bankrotstvo velikih korporacija sa kojima su male firme povezane sistemom ugovornih odnosa. [2]

Za razliku od malih preduzeća čiji su problemi relativno jednostavni i vezani uglavnom za tekuće poslovanje i u kojima je donošenje odluka sasvim koncentrisano na vlasnike, preduzeća srednje veličine sreću se sa mnogo složenijim problemima tekućeg poslovanja i rasta, čije rešavanje zahteva profesionalno upravljanje preduzećem. [3]

U srednjim preduzećima postoji relativno viši stepen specijalizacije poslova, pa je i njihova ukupna efikasnost veća. Primena nauke i savremenih dostignuća tehnike i tehnologije kod srednjih preduzeća je veća nego kod malih preduzeća, ali manja nego kod velikih preduzeća. Prednosti srednjih preduzeća u odnosu na velika su u većoj fleksibilnosti i rentabilnosti na tržišne i tehnološke promene, kao i bolje i efikasnije korišćenje raspoloživih resursa.

Srednja preduzeća imaju veću moć prilagođavanja potrebama tržišta i drugim spoljnim faktorima nego velika preduzeća. Organizacija rada u ovim preduzećima se razvija na bazi naučnih principa. Srednja preduzeća su obično preovlađujuća u strukturi privrede jedne srednje ekonomski razvijene zemlje.

Andelija Radonjić rođena je 1981. godine 2005. diplomirala na Fakultetu za menadžment u Zaječaru i stekla zvanje diplomirani ekonomista. Godine 2008. završila je master studije na Tehničkom fakultetu u Boru, i stekla zvanje diplomirani inženjer za menadžment – master. Godine 2015. završila specijalističke akademske studije na Kriminalističko – policijskoj Akademiji, stekavši zvanje specijalista kriminalista. Godine 2016. doktorirala na Fakultetu za menadžment u Zaječaru, stekavši zvanje doktora nauka – menadžment i biznis

3. ZNAČAJ I OGRANIČENJA U RAZVOJU MSP

Sektor malih i srednjih preduzeća je pojedinačno posmatrano najznačajniji segment u privredama gotovo svih zemalja sveta. Postojanje zdravog i dinamičnog sektora malih i srednjih preduzeća predstavlja stabilan izvor novih radnih mesta, povećanja zaposlenosti, inovacija, kreiranja poreskih prihoda kroz doprinos smanjenju neformalne i sive ekonomije.

Značaj malih i srednjih preduzeća za privredni rast ogleda se u tome što ona utiču na konkurentnost, odnosno rivalitet između preduzeća. Značaj malih i srednjih preduzeća za lokalne zajednice ogleda se u kreiranju mogućnosti za zapošljavanje pre svega niskokvalifikovanih radnika, žena i mladih koji inače imaju dominantan udeo u strukturi ukupne nezaposlenosti. Mala i srednja preduzeća ostvaruju značajnu ulogu na lokalnom, ali još izraženije na nacionalnom nivou. Ova preduzeća doprinose privrednom razvoju i smanjenju siromaštva u nacionalnim ekonomijama i značajan su faktor u globalnom poslovanju.

U Srbiji, u periodu od 2000. godine do pojave prvih efekata svetske finansijske krize 2009. godine, sektor malih i srednjih preduzeća je bio najefikasniji segment privrede. U periodu od 2004. do 2008. godine, u sektoru malih i srednjih preduzeća je ostvaren dinamičan rast zaposlenosti (24,9%), što je u određenoj meri neutralisalo smanjenje broja zaposlenih u velikim preduzećima usled procesa restrukturiranja i doprinelo smanjenju socijalnih tenzija u zemlji.

Puno iskorišćavanje svih potencijala malih i srednjih preduzeća, u smislu njihovog doprinosa rastu i razvoju nacionalnih ekonomija i smanjenju siromaštva, u velikoj meri je uslovljeno stepenom institucionalne podrške koju posredstvom svojih mehanizama za njih obezbeđuje država.

Ograničenja u razvoju malih i srednjih preduzeća se odnose na unutrašnje slabosti, slabosti ambijenta i institucionalne podrške i narušavanje ambijenta. Pod unutrašnjim slabostima se misli na slabosti koje nastaju zbog neadekvatnog razvoja malih i srednjih preduzeća. Naime, u ovim preduzećima preduzetnici su istovremeno i menadžeri, pa u fazi rasta i razvoja pojavljuju

se problemi u organizovanju i vođenju posla, jer vlasnik nije sposoban da samostalno organizuje, upravlja, planira, rukovodi poslovnim procesima što se odražava na održavanje kontinuiteta posla; neadekvatno pribavljanje i angažovanje aktuelnih znanja, informacija, rešenja novih tehnologija i proizvoda, nedostatak stručne i obrazovane radne snage, nedostatak savremene proizvodne opreme i sl. [4]

Slabostima ambijenta i institucionalne podrške smatraju se institucionalne prepreke i previše birokratije koje ukazuju na problem nepovoljnog poslovnog ambijenta za mala i srednja preduzeća. U ovom kontekstu mogu da se spomenu sledeći problemi: nedostatak privatnih sredstava za investiranje, brojna ograničenja finansijske politike prema malim i srednjim preduzećima, ograničen pristup kreditima, loši uslovi kreditiranja, neadekvatne poslovne informacije i računovodstveni standardi koji bi olakšali investicione odluke, nepostojanje baze podataka o tržišnim trendovima što otežava pravljenje biznis planova. Mala i srednja preduzeća koja uspevaju kvalitetno da rešavaju probleme opstajanja, uz male dodatne napore, rešavaju i probleme iznad prosečnog rasta i razvoja. Preduzeća koja ne uspevaju da kvalitetno reše nastale probleme osuđena su na propadanje. [4]

Nenad Andrić rođen 1967. godine u Slavonskom Brodu. Zvanje diplomirani menadžer stekao na Fakultetu za poslovno-industrijski menadžment u Beogradu. Master studije ekonomije upisao na Fakultetu za menadžmentu Zaječaru školske 2016/17.

Svetska ekonomska kriza uticala je na usporavanje dinamike razvoja i smanjenje učešća sektora malih i srednjih preduzeća i preduzetnika u formiranju osnovnih indikatora poslovanja nefinansijskog sektora. Efekti krize intenzivirali su osnovne razvojne probleme ovog sektora: 1) nepovoljna struktura sa dominantnim učešćem mikro i malih preduzeća, a nedovoljan broj i nizak nivo razvijenosti srednjih preduzeća, koja su u svim razvijenim zemljama, pokretači razvoja celokupnog sektora; 2) ograničeni proizvodno-ekonomski resursi – pogoršanje opštih uslova poslovanja, zbog svetske krize, izražena je uslovljenost ukupnog razvoja sektora od spoljnih izvora finansiranja; 3) nedovoljna internacionalizacija – nizak nivo konkurentnosti.

MSP su glavni izvor zapošljavanja i stvaranja bogatstva u Europskoj uniji. Mikrobiznisi (sa manje od 10 zaposlenih) su dominantni u zemljama kao što su Italija (47%) i Poljska (41%), dok je udio velikih preduzeća u zaposlenosti Velike Britanije 46%. Vodeće zemlje Evropske unije prema broju registrova njih MSP su Češka (83,4 MSP na 1000 stanovnika), koju prate Portugal (81,43 MSP na 1000 stanovnika), Italija (65,43 MSP na 1000 stanovnika), Grčka (74,46 na 1000 stanovnika). [5]

4. POSLOVNI REZULTATI SEKTORA MSPP U SRBIJI ZA PERIOD 2014-2016

U 2014. godini u Srbiji je u okviru preduzetničkog sektora poslovalo 324.272 preduzeća, što predstavlja 99,8% od ukupnog broja privrednih subjekata (324.766). Sektor malih i srednjih preduzeća i preduzetnika generiše 64,8% zaposlenosti nefinansijskog sektora angažovanjem 761.539 radnika i 65,4% prometa i 56,0% BDV nefinansijskog sektora. Procenjuje se da u 2014. godini MSPP učestvuje sa oko 32% u BDP Republike. Sektor malih i srednjih preduzeća i preduzetnika (MSPP) predstavlja izuzetno značajan segment privrede Srbije: njega čine 99,9% ukupno aktivnih preduzeća, zapošljava skoro 2/3 zaposlenih u nefinansijskom sektoru i učestvuje sa 35% u BDV Srbije. Velika ekonomska depresija je snažno pogodila sektor MSPP tokom čitavog recesionog perioda 2009-2013. godine.

Pozitivne trendove oporavka preduzetničkog sektora u periodu 2014-2016. pokazuju svi ključni pokazatelji ekonomskih aktivnosti. U tom periodu broj MSPP je povećan za 24.700 privrednih subjekata, broj zaposlenih je povećan za 69.000, a BDV je povećana za 20%. I pored izraženih pokazatelja oporavka i rasta preduzetničkog sektora u periodu 2014-2016 godine, sektor MSPP još uvek nije dostigao nivo BDV iz 2008 godine (zaostatak od 3,5%), kao i nivo zaposlenosti (zaostatak od 11%). Prosečan rast produktivnosti rada u periodu 2008-2016 iznosio je 0,45%, a prosečan rast u periodu 2014-2016 iznosio je 3,1%. Posebnu težinu ima činjenica da, u posmatranom periodu, rast zarada nije bio u skladu sa rastom produktivnosti. Međutim, MSPP u kontinuitetu imaju ispodprosečnu bruto zaradu (88% u 2008, 93% u 2015. i 92% u 2016. proseka privrede), dok su zarade sektora velikih preduzeća uvek bile veće od proseka privrede (za 24% u 2008, za 13% u 2015. i za 16% u 2016. godini). Osnovni rezultati poslovanja sektora MSPP u 2016. godinu u odnosu na 2015. godinu:

Sektor MSPP u 2016. obuhvatio je 340.112 preduzeća, koja su generisala 1.222,5 mlrd.din. novostvorene vrednosti i koja su zapošljavala 837.532 ljudi, odnosno, zapošljavao je 2/3 zaposlenih, 56% BDV i 41% izvoza nefinansijskog sektora. Procenjuje se da je sektor MSPP u 2016. stvarao 35% ukupne BDV Srbije i zapošljavao 41,7% ukupne zaposlenosti. Povećan je broj MSPP za 15.512 ili 4,8%. Rast broja zaposlenih za 35.813 ili 4,5% (najveći rast kod malih privrednih društava 6,7%). Rast BDV od 10%. Promet je povećan za 3,6%. Rast izvoza 4,1%, uvoza 7,3% i deficita 11,8%.

Stopa profitabilnosti je iznosila 37,2%, i povećana je za 4,9%. Sektorska koncentracija MSPP je nepromenjena u odnosu na prethodne godine: Trgovina i Prerađivačka industrija su dominirali u svim pokazateljima poslovanja preduzeća (149.058 preduzeća, 54,9% zaposlenosti, 66,9% prometa, 50,2% BDV i 86,9% izvoza sektora MSPP).

Izražena teritorijalna neravnomernost u nivou razvijenosti MSPP po regionalnim oblastima u Srbiji, merena pokazateljem BDV po zaposlenom, odnos oblasti sa najvećom (Grad Beograd) i najmanjom vrednošću pokazatelja (Zaječarska i Borska) iznosila je 2,4:1.

U 2016. osnovano je 42.044, a ugašeno 24.728 (neto rast 17.316) MSPP. Ukupan neto efekat povoljniji je u 2016. (1,7) u odnosu na 2015. (1,2), taj odnos povoljniji je kod preduzeća (1:3,4), u odnosu na radnje (1:1,5). Nepovoljna sektorska koncentracija MSPP – dominantan uticaj nerazmenljivog sektora (82% preduzeća, 2/3 zaposlenih, 70% prometa i 68% BDV sektora MSPP u 2016.). Prerađivačka industrija dominira u okviru razmenljivog sektora –16% preduzeća, 28% zaposlenih, 23% prometa i 25% BDV sektora MSPP ukupno.(RZS,2017)

U 2016. godini nastavljen je trend oporavka troškovne konkurentnosti privrede započet 2014. godine. Na efikasnije korišćenje raspoloživih faktora poslovanja u 2016. godini ukazuju pozitivne stope rasta novostvorene vrednosti (10,1%) i produktivnost rada (5,4%).

U okviru preduzetničkog sektora Prerađivačke industrije u Srbiji dominiraju sektori niže tehnološke složenosti i niže produktivnosti (radno i resursno intenzivne delatnosti): učešće sektora high tech i medium-high tech je svega 9% u broju, 15% u zaposlenosti i 21% u BDV industrijskog preduzetničkog sektora.

Koncentracija MSPP je u najrazvijenijem Beogradskom regionu koji (1/3 u broju i uvozu, 1/5 u zaposlenosti, 28% u prometu, 24% u BDV i 14% u izvozu nefinansijskog sektora). Preduzetnički sektor iz Beogradskog regiona je dva puta produktivniji u odnosu na Region Južne i Istočne Srbije, 1,6 puta u odnosu na Region Šumadije i Zapadne Srbije i 1,3 puta u

odnosu na Region Vojvodine. Veće su regionalne razlike na nivou oblasti, produktivnost najrazvijenije (Beogradske) oblasti i najmanje razvijenih (Borske i Zaječarske) iznosi 2,4:1.

Nivo konkurentnosti sektora MSPP Srbije značajno zaostaje u odnosu na prosek EU-28, na šta ukazuje komparativna analiza kvantitativnih pokazatelja poslovanja (zaposlenost po preduzeću, BDV po zaposlenom). U sektoru MSPP Srbije broj zaposlenih po preduzeću iznosi 2,5, a u zemljama EU-28 taj odnos je 4,0. Takođe, produktivnost MSPP sektora u Srbiji je značajno niža (3,7 puta manja) u poređenju sa prosekom EU-28.

Mikro preduzeća: rast broja preduzeća od 5,0%, rast zaposlenosti od 2,1%, rast novostvorene vrednosti 8,8%, rast prometa 7,4%, rast izvoza 2,4%, a uvoza 3,1%; Mala preduzeća pokazuju najdinamičnija kretanja: rast broja malih preduzeća od 6,5%, rast zaposlenosti od 6,7%, rast novostvorene vrednosti 13,8%, rast prometa 8,0%, rast izvoza 15,8%, a uvoza 14,7%.

Srednja preduzeća: rast broja preduzeća od 3,7%, rast zaposlenosti od 3,8%, rast novostvorene vrednosti 9,7%, pad prometa -3,7%, pad izvoza -1,3%, i rast uvoza 3,6%; Preduzetnici: rast broja od 4,7%, rast zaposlenosti od 4,8%, rast novostvorene vrednosti 7,4%, rast prometa 6,0%, rast izvoza 17,7%, a uvoza 21,3%.

U 2016. godini u okviru preduzetničkog sektora poslovalo je 340.112 preduzeća, koja su generisala 1.222,5 mlrd. dinara novostvorene vrednosti i zapošljavala 837.532 ljudi. Ovaj sektor je činio 65,7% zaposlenosti, 56,2% bruto dodate vrednosti, 65,1% prometa, 50,5% profita i 40,8% izvoza nefinansijskog sektora. Procenjuje se da je u 2016. godini MSPP učestvovao sa 34,8% u bruto dodatoj vrednosti privrede Srbije.

Usled značajnog rasta BDV sektora MSPP u poslednje dve godine (oporavak i rast ukupne privredne aktivnosti), nivo BDV se približio vrednosti iz 2008. godine, ali je još nije dostigao. Zaposlenost ovog sektora se poboljšala u poslednje dve godine, ali još nije blizu nivoa iz 2008. godine (skoro za 11% niža u odnosu na 2008). Poboljšanje ukupne poslovne klime u 2016. godini pozitivno je uticalo na osnovne performanse poslovanja preduzetničkog sektora - rast posmatranih pokazatelja u odnosu na prethodnu godinu:

- Broj MSPP je povećan za 15.512 ili 4,8% (povećan je broj svih subjekata posmatrano po veličini);
- Rast broja zaposlenih za 35.813 ili 4,5% (najveći rast kod malih privrednih društava 6,7%);
- Rast BDV od 10,1%, dok je promet povećan za 3,6% (najveći rast BDV kod malih preduzeća);
- Stopa profitabilnosti je iznosila 37,2%, dok su veliki privredni subjekti zabeležili profitnu stopu od 46,8%, jedino su mala preduzeća iskazala stopu profitabilnosti (44,9%) iznad proseka nefinansijskog sektora (41,4%);
- Sektorska koncentracija MSPP je nepromenjena u odnosu na prethodne godine: Trgovina i Prerađivačka industrija su dominirali u svim pokazateljima poslovanja preduzeća (149.058 preduzeća, 54,9% zaposlenosti, 66,9% prometa, 50,2% BDV i 86,9% izvoza sektora MSPP);
- Kao i prethodnih godina izražena je teritorijalna neravnomernost - u nivou razvijenosti MSPP. Analiza po regionalnim oblastima u Srbiji, merena pokazateljem BDV po zaposlenom, pokazuje da je odnos oblasti sa najvećom (Grad Beograd) i najmanjom vrednošću pokazatelja (Zaječarska i Borska) iznosio 2,4:1.[6]

ZAKLJUČAK

Podsticanje razvoja sektora MSPP definisano je kao jedan od prioritarnih ciljeva ekonomske politike Republike Srbije. Mala i srednja preduzeća i preduzetnici predstavljaju značajan faktor oporavka domaće privrede, pri čemu se odraz stabilnosti finansijskih sredstava koje poseduju ogleda u zapošljavanju, izvozu, uvozu, investiranju. Iako je značajan broj malih i srednjih preduzeća otišlo pod stečaj i likvidaciju, postoji i veliki broj preduzeća koji svedoče o uspešnom poslovanju, i koji su postali jedni od ozbiljnijih konkurenata – kako na domaćem, tako i na inostranom tržištu.

Razvojem sektora MSPP rešio bi se veći deo problema nezaposlenosti, kao jednog od glavnih problema srpske privrede. Rešenje za ove ekonomske nevolje treba tražiti u pravcu razvoja preduzetničke ekonomije, u razvoju ekonomskih sloboda nasuprot državnoj kontroli, okončanju procesa privatizacije, a time razvoju privatne svojine koja dovodi do razvoja tržišnog mehanizma, umesto birokratskog upravljanja.

Dosadašnji razvoj MSPP i povećanje njihovog broja u tržišnoj ekonomiji je dokazao stratešku važnost ovog sektora iz sledećih razloga: podrška razvoju MSP pomaže u rekonstruisanju velikih neefikasnih preduzeća; MSPP ublažavaju monopol velikih preduzeća i nude konkurentnu robu i usluge u skladu sa promenama u modernim ekonomijama.

LITERATURA

- [1] Mihajlović, Jovanović, 2012, str. 128
- [2] Živković, Ilić, Bevanda, 2014, str 50
- [3] Paunović, 2009, str. 51
- [4] Velimirović, Stojanović, 2012, str. 34.
- [5] Bandur, M.: Značaj i uloga malih i srednjih preduzeća u ekonomskom razvoju, *Economics*, Vol. 4, No 1, 2016, pp 99, OIKOS institut, Bijeljina, Republika Srpska
- [6] Republički zavod za statistiku, Beograd, 2017